

Kornplantene på Ørland spirte raskere i Planosol (framgrunnen) enn i Gleysol (bakgrunnen) som tørker saktere opp om våren (foto: Åge Nyborg / NIBIO).

Planosol

Planosol er jordsmonn som er periodevis vannmettet og har en brå økning i leirinnhold innen en meters dybde. Jorda er svært produktiv under forutsetning av at det er velfungerende dreneringstiltak.

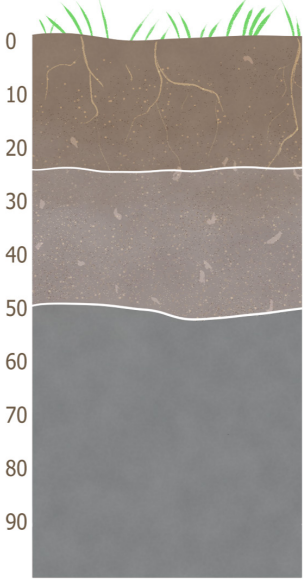

KJENNETEGN

Navnet Planosol kommer fra det latinske ordet planus som betyr flat. Planosol har en brå økning i leirinnholdet innen 1 meters dybde. Leira har liten evne til å infiltrere vann og dette fører til at den overliggende jorda er periodevis vannmettet. De fleste Planosols er utviklet under marin grense, der strandmateriale har blitt deponert over hav- eller fjordavsatt materiale. Strandmaterialet er i de fleste tilfellene sand, siltig sand eller sandig silt, med eller

Jordbor som viser overgang fra sand til leire. En brå endring i tekstur er karakteristisk for Planosol (foto: Siri Svendgård-Stokke / NIBIO).

Illustrasjon og beskrivelse av sjiktene i én type Planosol: Calcariic Planosol (Epiarenic). Calcariic viser til at jordas finstoff reagerer med saltsyre innen 50 cm dybde på grunn av kalkinnhold og Epiarenic viser til at teksturen mellom plogsjiktet og 50 cm dybde består av sand (illustrasjon: Nora Hua Ly Kok / NIBIO). Profilbildet viser eksempel på en annen type Planosol (foto: Roger Langohr / Ghent University).

CALCARIIC PLANOSOL (EPIARENIC)			
Illustrasjon	Sjikt	Beskrivelse	Bilde
	Apk	0-25 cm Plogsjikt med middels innhold av organisk materiale og skjellfragmenter, siltig sand	
	Bgk	25-55 cm Jord med tegn til periodevis vannmetning, reaksjon med saltsyre, noe utvikling, sand	
	2Cg	55 cm og dypere Brå overgang til siltig leire, ingen utvikling	

uten skjellfragmenter. Hav- eller fjordavsatt materiale er i de fleste tilfeller siltig lettleire eller siltig mellomleire, og ligger som regel i dybden 50-90 cm. Planosoler finnes særlig i deler av flatbygdene langs Trondheimsfjorden.

VEKSTFORHOLD

I denne jordgruppen er det stor variasjon i innhold av organisk materiale i overflata, og man kan finne alt fra organiske lag (myrjord) til humusfattige overflatesjikt. Innholdet av næringsstoffer og tekstur kan også variere stort. Dette gjør at Planosol er en heterogen jordgruppe hvor ulikheten i jordsmonnets egenskaper kan gi svært ulike vekstforhold for planter. ha mange ulike , som gjør at plantevekst på Planosol kan ha mange ulike forutsetninger.

Jordsmonndannelse

Jord er en ikke-fornybar ressurs som dannes under påvirkning av de jordsmonnsdannende faktorene opphavsmateriale, topografi, klima, organismer og menneskelig aktivitet, over tid.

** De 15 jordgruppene som inngår i det norske jordkartleggingsprogrammet er Anthrosol, Arenosol, Cambisol, Fluvisol, Gleysol, Histosol, Leptosol, Luvisol, Phaeozem, Planosol, Podzol, Regosol, Stagnosol, Technosol og Umbrisol.*

Planosol nær dagens havnivå, her med velfungerende dreneringssystemer (foto: Siri Svendgård-Stokke / NIBIO).

Det nasjonale jordkartleggingsprogrammet bruker en fornyet versjon av klassifikasjonssystemet World Reference Base for Soils (2014). Les mer om jordkartlegging på nibio.no/tema/jord/jordkartlegging.

Jord klassifiseres i 15 ulike jordgrupper*. Jordgruppene er vist i kartet *Jordsmonnklassifikasjon* på kilden.nibio.no og hver jordgruppe er presentert i en NIBIO POP.

Materialet som ligger til grunn for denne POP-en baserer seg på tekst som er publisert på NIBIOs nettside om temakartet *Jordsmonnklassifikasjon* og på erfaringer som er gjort som jordkartleggere.

FORFATTER:

Nora Hua Ly Kok og Siri Svendgård-Stokke, avdeling jordkartlegging, divisjon Kart og statistikk